

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje prostora za novo Marijino cerkev frančiškansko v Mariboru 26. julija 1892.

Na god sv. Ane se je vršilo posvečenje prostora, na katerem se bode pozidala nova cerkev frančiškanska, Bogu in Mariji Devici v čast, in pa v zveličanje brez števila po božji podobi ustvarjenih, neumrjelih duš.

Ob 8. uri smo svitlega in premilostljivega knezoškofa slovesno pri cerkvenih vratih sprejeli in spremljali smo jih med dolgimi vrstami belo oblečenih devic, ki so v svojih rokah goreče sveče držale, pred veliki oltar, kjer so svoj prestol zasedli. Na to so vč. oče gvardijan v slovenskem jeziku pobožnim poslušalcem razlagali, kako da jim dnes veselja srce kipi, ko se bo slovesno pričelo stavljenje nove cerkve namesto sedanjega bornega hrama božjega, ki je za toliko množico faranov vse premajhen. Rekli so, da so pričeli delo v zaupanju na božjo pomoč in na darežljivost častilcev Marijinih. Hvalili so previdnost božjo, po kateri sedijo ravno sedaj na prestolu knezoškofov lavantinskih konjiški rojak, ki so bili krščeni v ravno tisti cerkvi sv. Jurija v Konjicah, kjer se je tudi čudotvorna podoba Matere Milosti nahajala, dokler je niso leta 1747 v Maribor prenesli. Prosili so, naj podpiramo stavljenje s svojimi molitvami, pa tudi z denarno pomočjo, ki nam postane lahko ključek nebeski. Sv. Terezija je o času, ko se je lutrovska kriva vera najhuje razširjala, in ko so krivoverci Marijine cerkve poderali in zapirali: takrat je sveta Terezija zbiralala zveste častilce Marijine in je v podporo in v obrambo sv. katoliške vere zidala cerkve in samostane. Neki sosednji graščak, v katerega srce pa ni bival božji mir, ker je v njem kraljeval nečisti duh poželjivosti in mesenosti, je odstopil sveti Tereziji za stavljenje potrební prostor, in njo je tudi denarno podpiral do svoje smrti, ta je pa nastopila še preje, ko je bila cerkev dokončana. Čez nekaj časa se je prikazal sv. Tereziji in ji je razodel, da mu je neskončno usmiljeni Bog zavoljo tiste miloščine v smrtni uri podelil toliko žalost črez grehe, da je usmiljenje našel na pravici božji. Tako se bere v spisih sv. Tereziji, o katerih je sv. cerkev razsodila, da ni v njih nič takega, kar bi bilo naukom sv. cerkve nasprotno.

Po ganljivi besedi gvardijanovi so premil. knezoškof, obdani od velike množice duhovnikov svojih, darovali Trojedinemu Bogu presveto daritev, naj se milostljivo ozira na delo, katero hočemo dnes pričeti. Njemu v čast, Materi Milosti v slavo in pa v zveličanje po Kristusovi krvi odkupljenih duš. Med sveto mašo so častite šolske sestre tako lepe prepevale, da nobena ptica ne tako.

Prepevale so glorio,
Ki jo v nebesih uživajo,
Prepevale na jasn glas
So njega veličast in kras,
Ki je zemlje in neba vladár,
Od katerega je vsaka stvar;
Prepevale, kak božji svet
Nebesčanom je ves odkrit,
Kak angelci lepó pojó,
Lepo pojó, sladkó pojó,
Sveti Trojici strežajo,
Marijo Devico venčajo,
Ki vsa osvitljena je,
Kraj sina posajena je.

Po sv. maši smo se v sprevedu podali na torišče nove cerkve, kjer so milostljivi višji pastir spregovorili z njim lastno gorečnostjo o besedah sv. pisma: »Če Gospod hiše ne zida, trudi se delavci zastonj. Če Gospod ne varuje doma, tedaj čuvaji zastonj stražijo«. Ps. 126, 1. 2. Škoda, velika škoda, da mi zdaj v »Gospodarji« prostora zmanjkuje; znabiti bo mogoče pozneje

ves govor objaviti, da vnema vse lavantince za zidanje nove cerkve s tistim dobrim uspehom, katerega je rodil pri takratnih, do solz ganjenih poslušalcih. Tisti dan se je namreč od raznih straní darovalo za cerkev 200 fl. Za vsem je pristopilo do sedaj društvu za zidanje cerkve 4451 udov, ki so že zložili 48.000 fl. v gotovem denarju. V predmestni fari sv. Magdalene v Mariboru je nabral vsled priporočila preč. dekana in kanonika Rožanca samostanski brat Rok 115 fl., pri treh hišah pa nekaj prav neprijaznih besedij. Se ve, da ga je zbolelo, a zdaj je že zopet vesel, ko misli na besede Jezusove, da bodo obilno plačani, ki zavoljo njega sramoto prenašajo. Delavcev je bilo včeraj 123, in se je njim že izplačalo 8000 fl. Pri nabiranja stavbinskega lesa so brata Roka vsi v. č. gospodje župniki podravske far veselo podpirali. Nabiranje se je najlepše obneslo v Lembahu, pri Devici Mariji v Pušcavi, v Ribnici in pa v Vuhredu. Kdor za cerkev daruje, Bogu posojuje.

Dr. Jožef Pajek.

Gospodarske stvari.

Plemenjenje žrebic.

Vsakemu umnemu konjerejcu je znano, da se kobile raje obrejšijo, če se vsako leto spustijo k žrebcu. Vendar pa je treba po nekaj letih eno leto prenehati, da kobila preveč ne oslabi. Koliko pa mora biti žrebica stara, da jo smeš rabiti za plemo? V tem je treba razločiti med hladnokrvno in zlahtno ploho. Hladnokrvne plohe so konji s širokim hrptom, debelimi nogami in primeroma debelo glavo. Taki so konji ardenskega, burgundskega, kartoskega, noriškega, valonskega plemena. Nahajajo se večinoma na srednjem in zgornjem Stirskeu. Žrebico takega plemena, ako je zdrava, močna, dobro razvita ter veliko ne dela, smeš spustiti k žrebcu že v tretjem letu. Če pa je slaba in veliko trpi, tedaj pa še le v četrtem letu. Zlahtne plohe so konji z ozkim hrptom, na visokih, primeroma šibkih nogah in z nežno glavo. To so konji angleškega polno- in polkrvnega, arabskega polno in polkrvnega, anglo-normanskega, hano-veranskega plemena.

Žrebice take plohe smejo se v štirtem letu rabiti za plemo. Ako pa so slabo rejene in mnogo trpijo, tedaj pa še le v petem letu.

Kdor slabo razvite žrebice rabi zgodaj za plemo, škoduje s tem kobili ter dobi slabo gingavo žrebe. Slabo rejena kobila ali taka, ki veliko trpi, potrebuje vso hrano za sebe, da ohrani svoje telesne moči in toraj ne more zadostno hrane dajati žrebetu v svojem telesu. Posledica temu je, da oboje, kobila in žrebe hirata.

Če pa je žrebica močna, dobro razvita, tedaj vrže gospodarju hasek, ako jo zgodaj pusti k žrebcu, zakaj dokler še je premlada, ni za težavno delo ter zastonj v hlevu stoji, ako nema žrebeta.

Opomniti pa moramo gospodarje, da naj nikar ne spuščajo malih, slabih kobil k težkim žrebcem. Pri takih kobilah se žrebe primeroma preveč razvije in toraj težko kotijo. Velikokrat pa tudi kobila in žrebe pri kotenju pogineta.

Divjega konja vkrotiti.

Divjega konja vkrotiš, ako mu hitro z rokama oči zatisneš ter mu nekaterekratí močno v nosnice dišneš. Tako so že zdravnej Indijanci krotili bivole, divje konje itd. Poskusi in gotovo ne bodeš tako neusmiljeno pretepel uboge živine, ako se splaši, ali kako drugače zdijva.

Kmetijsko nadaljevalni tečaj za štaj. učitelje v Mariboru daje posameznim ljudskim učiteljem priliko svoje znanje v raznih strokah kmetijstva, kakor v sadjarstvu, v vinoreji, poljedelstvu, bučelarstvu itd. popolniti, vrši se vsled naročila vis. c. kr. naučnega ministerstva letos od 25. julija do 27. avgusta na tukajšnji vinorejski šoli posebni tečaj, v katerega je dež. solski svet razun 11 nemških učiteljev tudi 9 slovenskih poklical in sicer obiskujejo ta tečaj ti-le slov. gg. učitelji: Ant. Farčnik iz Polzele, Ant. Gnus iz Zg. Rečice, Ant. Križ iz Zavrča, L. Korže iz Ribnice, Ant. Kosi iz Središča, Jož. Močer iz Št. Lenarta, M. Šalamun iz Sv. Miklavža, R. Škorjanec iz Makol in A. Šket iz Podsrede.

Sejmovi. Dne 12. avgusta v Veržuju in pri Sv. Juriji v slov. gor. Dne 16. avgusta v Arveži, v Lembachu, na Ptujski gori, v Mozirji, v Sevnici in v Vuzenici, pri Sv. Vidu nižje Ptuja. Dne 17. avgusta pri M. D. v Brezji, v Jarenini in v Kapelah.

Dopisi.

Od Sv. Jurja na Ščavnici. (Društvo za zidanje nove farne cerkve.) Letos ob birmovanju so milostljivi knez in škof v Ljutomerski dekaniji dve poveksani in olepšani cerkvi posvetili, namreč pri Sv. Petru in pri Sv. Križi; zdaj ste zadosti prostorni, ni več gnječe ob nedeljah in praznikih. Da se tudi jako majhna Jurjevska cerkev nadomesti z večjo, je želja vseh dobro mislečih faranov že od nekdanj, in so tudi nekateri vlč. gospodje v ta namen že nekaj darovali; pok. vlč. prošt dr. Lovro Vogrin, nekdanji tukajšnji dekan, so v svoji oporoki za zidanje nove farne cerkve odločili po odračunjenih odstotkih 674 fl., pok. vlč. dekan Jurij Kocbek 600 gld., č. pok. župnik pri spodnji Sv. Kungoti Anton Klemenčič 1066 gld. Letos pa se je osnovalo društvo za zidanje nove farne cerkve Sv. Jurija na Ščavnici, pravila je visoka c. kr. namestnija v Gradci dne 21. januarja t. l. potrdila; po § 4 teh pravil šteje društvo ude in dobrotnike; ud društva zamore vsak postati, ki na leto 50 kr. plača; dobrotnik društva je vsak, ki se s svojimi doneski ne veže na čas, ampak enkrat ali večkrat društvu kaj daruje. Podpisani se obrača do vseh p. n. rojakov Sv. Jurjevskih, katerih je obilno število, in se nahajajo v raznih duhovnih in posvetnih službah, z milo prošnjo, naj blagovolijo ustanovljenje društva za zidanje nove farne cerkve na znanje vzeti in s svojimi dobrovoljnimi doneski pripomoči, da se v njih rojstni fari skoraj postavi velikemu številu faranov primerna cerkev!

J. Kunce, župnik in predsednik društva.

Iz Kapele pri Radgoni. (Čast, komur čast!) Dne 26. majnika t. l. bil je izvoljen na mesto gosp. L. Puharja, poprejšnjega načelnika krajnega šolskega sveta pri Kapeli, nov načelnik in sicer g. A. Kreft, posestnik v Očeslavcih. G. Puhar bil je vzoren načelnik ter je za vestno izvrševanje svoje naloge dobil pismeno pohvalo od okrajnega šolskega sveta gornjeradgonskega. Tudi domače učiteljstvo izročilo je Puharju po šolskem vodji pismeno zahvalo za vrlo sodelovanje v povspeh in omiko slovenske mladine. Uradoval je celi čas, katerega je prebil kot načelnik, v gladkejši slovensčini. Da čislajo naši farani g. Puharja kot vrlega narodnjaka, pokazali so s tem, da so ga izvolili predsednikom tukajšnjega »Bralnega društva«. Saj so pa tudi v našem okraju možje, kakor je Puhar, potrebni. Žalibog imamo v okolici dokaj mož, ki bi lahko marsikaj storili za narodno stvar, pa nočejo ter se rajši dajo voditi od brezverskih

hujskačev, kateri ne poznajo nobene ljubezni do naroda in domovine. Takih za ponemčevanje našega krasnega okraja delujočih hujskačev se toraj drži mnogo naših merodajnih mož ter jih z vso močjo podpirajo, ne pa, da bi se poganjali za narodno, slovensko stvar ter tem povpspešiteljem »nemške kulture« pokazali, da

„Na naši zemlji tuji rod
Naj gost nam bo, a ne gospod;
Mi tu smo gospodarji
In Bog in naši car!“

Iz Celjske okolice. (Osobne vesti.) [Konec.] Kaj pa Stibenegg, vprašal boš, dragi bralec, reče k temu gospodarstvu? Kaj da reče, tega ne vem, ker še nisva nikoli govorila, to pa vem, da je šel v politični večni pokoj ter da je baje delal, odkar ni imel mastnih služeb pri občini, v pisarni g. Schurbija tako pridno in vestno, da je bil njegov gospodar, sicer dober prijatelj njegov, primoran necega lepega dne dati mu slovo in mu prepovedati vstop v njegovo pisarno. Ako greš, dragi bralec, po okrajni cesti mimo lepega kopališča »Diana« in gledaš na levo lepo zelene griče in hribe, videl boš med dvema hriboma majhno, precej visoko ležečo golino. Tam počiva g. Stibenegg, nekdanji tako mogočni vladar Celjske okolice, zapuščen od vseh ter premišluje v svoji sicer čez in čez zadolženi kočici minljivost tega sveta. Brez vsake službe, osramoten si ne upa raz hriba med ljudi, temveč gleda milo doli h »Grenadirju«, kjer se nekdanji njegovi pajdaši veselijo pri kozarci sladkega vinca in če še ima kaj vesti iz prejšnjih časov, si misli: »Kdor drugim jamo koplje, pade sam vanjo«. No mi bi mu želeli, naj mirno počiva in srka na Pečovniku zdrav zrak, akoravno je in ostane naš ljuti sovražnik, ker ne smemo kot kristjani tudi sovražnikom želeči hudega, a bojimo se, da ga boben še z onega hriba prežene.

Iz Sladke gore. (Slovesnost.) Dne 20. julija, na dan sv. Ane je preteklo 40 let, kar so bili preč. gosp. župnik Franc Kene v mašnika posvečeni in tisto leto je tudi že 22. njih blagonosnega župnikovanja v naši župniji. Hvaležni farani, stari in mladi, smo se skrbno pripravljali na ta dan, da bi zamogli svojega ljubljenežnega dušnega pastirja ob tej priliki počastiti. Postavljene z venci okinčane smreke, pokanje topičev, zastave, ki so vihrale raz zvonika, cerkve, župnijske hiše in šole: vse to je razočevalo, da se ima vršiti nekaj posebnega. Te slovesnosti se je udeležilo 14 duhovnikov in velika množica vernega ljudstva; cerkev, akoravno silno prostorna, je bila čisto napolnjena. Kako visoko spoštujejo in ljubijo farani svojega preč. gospoda župnika, pokazali so tudi o priliki te slovesnosti. Prišli so jim častit občinski predstojniki Sladkogorski in Lemberski s svojimi svetovalci in odborniki in so v svojih govorih povdarjali obilne zasluge, katere so si gospod jubilar v teh 22. letih pridobili za cerkev, šolo in občino, povdarjali so udanost, hvaležnost in ljubezen, ki veže farane na svojega ljubljenežnega pastirja. Občinski predstojnik Sladkogorski naznani tudi, da je občina Sladkogorska v seji dne 24. julija v znamenje svojega velikega spoštovanja do njih, enoglasno jih imenovala svojim častnim občanom in izročil slavljenecu lepo častno diplomu. Prišli so častit tudi gg. učitelja, Sladkogorske in Lemberske šole; cerkveni ključarji in šolska mladina. Minola je sicer slovesnost, ali ostala nam bode v lepem spominu. Končno vsi iz sreca želimo, da bi Bog nam g. župnika še mnogo let zdravih in krepkih ohranil.

Iz Celja. (V zavodu čč. šolskih sester) praznovali smo prav slovesno sklep šolskega leta dne 30. julija. Po slovesnem sv. opraviu v cerkvi sešlo se je obilo gospode in kmetov v društveni hiši. Predsednik mil. gospod opat pozdravi zbrane ude in goste v primernih besedah. Na to so igrali otroci šolskega vrtca pod vodstvom č. sestre Vincencije laj dobro šolo.